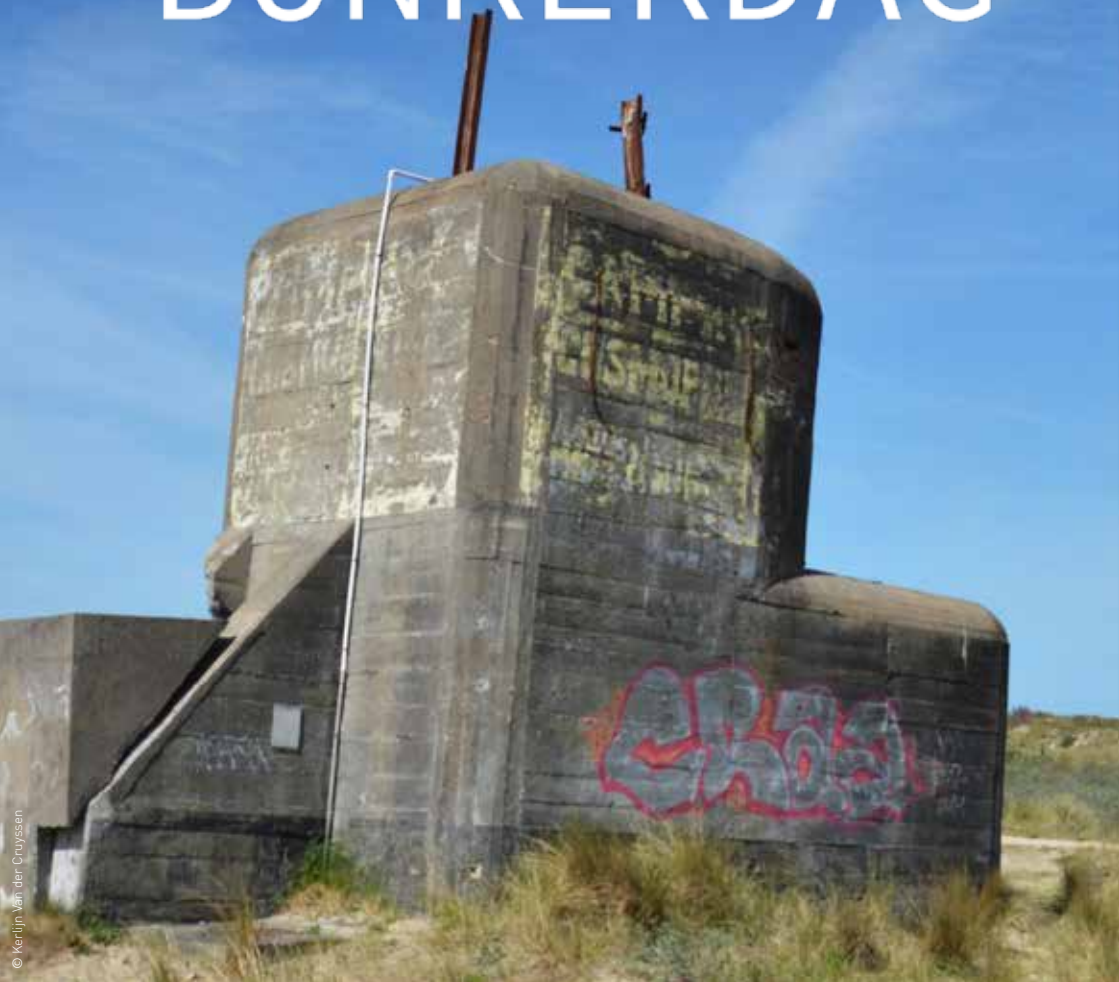

05 | 06 | 22

BUNKERDAG

© Kerlijn Van der Cruyssen

MEEST RECENTE INFO: WWW.RAVERSYDE.BE – WWW.FACEBOOK.COM/RAVERSYDE

INHOUD

EUROPESE BUNKERDAG	02
BUNKERDAG BELGIË	03
ADEGEM	04
BLANKENBERGE	06
BREDENE	10
DAMME	14
DESSEL	16
HAACHT	18
IEPER	20
KEMMEL	24
KNOKKE-HEIST	26
KOKSIJDE	28
KORTEMARK	32
LANGEMARK-POELKAPELLE	36
MIDDELKERKE	40
NIEUWPOORT	42
OOSTENDE	46
ZEDELGEM	50
ZONNEBEKE	54

EUROPESE BUNKERDAG

Tijdens de Tweede Wereldoorlog bouwde Duitsland een verdedigingslinie langs de Atlantische kust, van het noorden van Noorwegen tot de grens van Frankrijk met Spanje. De Atlantikwall was geboren. Deze linie bestond uit o.a. bunkers, groot geschut, radarinstallaties, antitankgrachten, loopgraven, mijnenvelden en allerlei versperringen.

Veel bunkers zijn nog aanwezig in het landschap. Ze liggen soms verzonken in het zand of zijn overwoekerd door het groen, maar ze vertellen het verhaal van de Duitse bezetting,

de oorlog, de angst voor een aanval vanuit zee en het dagelijks leven van de Duitse soldaten en de kustbewoners. De Europese Bunkerdag brengt dit onder de aandacht.

In Nederland was Bunkerdag al een vaste waarde, toen in 2017 België op de kar sprong. Zo groeide het idee om een Europese Bunkerdag te organiseren. Via het Creative Europe-project Atlantikwall Europe worden sinds 2018 ook andere landen langs de Atlantische kust gestimuleerd om deel te nemen.

BUNKERDAG BELGIË

Wie kent ze niet, de bunkers in het landschap? Ze refereren naar oorlog en zijn belangrijk erfgoed. Oorlog en conflict blijven brandend actueel. De bunkers en restanten hebben een eigen esthetiek. Soms zijn het slechts ruïnes in het landschap, die spreken tot de verbeelding. Soms goed bewaarde structuren.

Elk jaar raken meer en meer bezoekers gefascineerd door de betonnen constructies in het landschap. Hoe kwamen die honderden bunkers tot stand? Wie bouwde ze en waarom?

Met dit initiatief wil Atlantikwall Raversyde een unieke kans bieden om kennis te maken met dit indrukwekkend erfgoed, vaak gelegen in waardevol natuurgebied. Naast bunkers uit WO I en WO II komen ook bunkers uit de Koude Oorlog aan bod.

Bunkerdag biedt een uitgebreid aanbod aan activiteiten zoals rondleidingen, fietstochten en voorstellingen. Let op het vliegje (Uit met Vlieg - logo) voor bijzondere familie- en kindvriendelijke activiteiten.

In het totaal worden 24 locaties opgesteld. De lijst groeit elk jaar aan en daar zijn we trots op. Je kan op bunkeravontuur

in de gemeenten Adegem, Blankenberge, Bredene, Damme, Dessel, Haacht, Ieper, Kemmel, Knokke, Koksijde, Kortemark, Langemark-Poelkapelle, Nieuwpoort, Oostende, Zedelgem, Zillebeke en Zonnebeke.

Je kan de bunkers en constructies bezoeken van 10:00 tot 18:00. Het is aangewezen om vooraf in te schrijven. Afhankelijk van de coronamaatregelen kunnen de activiteiten en de uren afwijken. Je houdt dus best de meest recente informatie in het oog op www.raversyde.be

We willen graag iedereen hartelijk bedanken die bijdraagt aan Bunkerdag 2022. Zonder de steun van o.a. de lokale besturen, de medewerkers, de verenigingen, de vrijwilligers en de gidsen zou dit initiatief niet mogelijk zijn.

Tot op Bunkerdag!

Jurgen Vanlerberghe
Gedeputeerde voor Milieu, natuur en landschap
Provinciebestuur West-Vlaanderen

ADEGEM

DUITSE WO II-BUNKERS BIJ HET TOENMALIGE VliegVELD

Fietsroute met plan | Vertrek: Canada Poland War II Museum

Met de fiets passeer je langs stille getuigen van de Hollandstelling. Deze verdedigingslinie werd door de Duitse bezetter in 1916 aangelegd langs de Nederlands-Belgische grens. De Hollandstelling liep van het Zwin tot Maldegem en was meer dan 75 kilometer lang.

Het start- en eindpunt van de fietstocht is het Canada Poland War II museum. Daar zijn toiletten aanwezig en je kan er iets eten en drinken. Met een plan fiets je naar Sint-Laureins en Eeklo. Je passeert verschillende manschappenbunkers uit WO I in de Grote Boterhoek, Moerstraat, Waaistraat en Ketsenbroeken/Aalstgoed in Eeklo. Deze fietstocht van 25 kilometer is haalbaar voor families met kinderen. Meebrengen: je fiets en dorstlessers.

WANNEER

Vertrek tussen 10:00 en 15:00 (duur fietstocht: 2,5 uur – 25 kilometer).

INSCHRIJVEN NOODZAKELIJK

Reserveer je fietsplan telefonisch: 050 71 06 66 (woensdag t.e.m. zondag, van 10-18u).

Je fietsplan zal op 5 juni klaarliggen aan de balie van Canada Poland War II Museum.

LOCATIE

Vertrek- en eindplaats fietstocht: Canada Poland War II Museum (vraag het fietsplan aan de balie). Staalijzer z/n - 9991 Adegem. Er is parking. GPS: 51.1913°, 3.4618°

NIET ROLSTOELTOEGANKELIJK

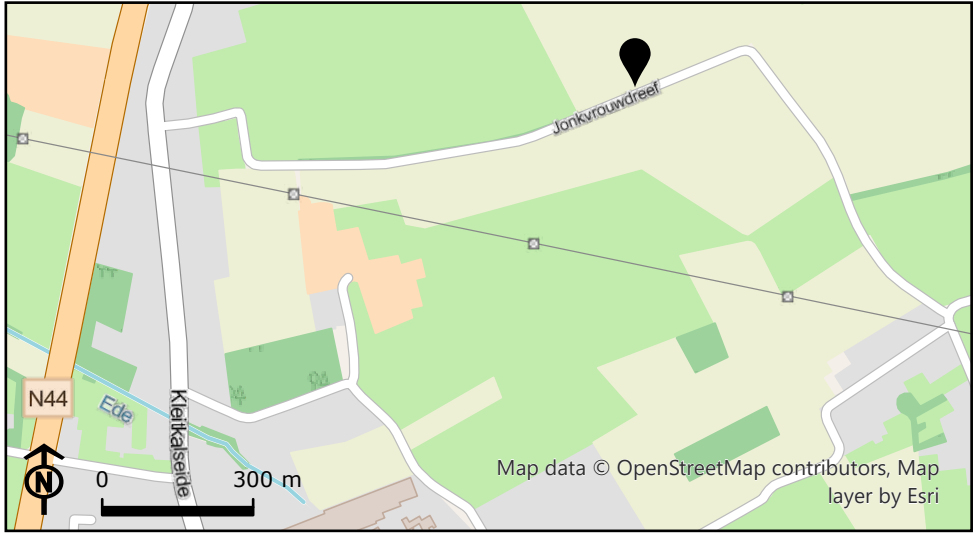
INFO

www.canadamuseum.be
Info@canadamuseum.be
050 71 06 66

ORGANISATIE

VZW Canada Poland War II Museum

BLANKENBERGE

WO I-BUNKERS VAN VOORMALIG VliegVELD

Mini-expo, gidsen en workshops

In 1917 bevond er zich een Duits militair vliegveld. De persooneels- en commandobunkers zijn stille getuigen van dit stukje geschiedenis.

Aan de hand van verhalen, getuigenissen, luchtfoto's, plannen, artefacten en filmmateriaal kom je alles te weten over deze erfgoedsite. Bezoek beide bunkers. Gidsen vertellen je boeiende verhalen over het vroegere vliegveld.

Ook families zijn welkom. Er zijn twee activiteiten voor kinderen tussen 6 en 12 jaar. Kan jij de gecodeerde boodschap van de fronttroepen ontcijferen? Wil je klaprozen knutselen om de vele gesneuvelden te eren?

WANNEER

Doorlopend van 10:00 tot 18:00.
Workshops: 10:30 tot 17:00.

INSCHRIJVEN

Bezoek bunkers: mail naar belle.epoque@blankenberg.be of bel naar 050 636 640. Inschrijven voor de workshops is niet nodig.

LOCATIE

Onthaal: Peugeot-Garage Universel, Blankenbergse Steenweg (N 371) 110, 8370 Blankenberge.
Vanuit Brugge: net voor het binnenrijden van Blankenberge aan de linkerkant, nabij de rotonde met de bronzen beelden 'De Blankenbergeoisies'.
GPS: 51,2928° - 3,1549°

NIET ROLSTOELTOEGANKELIJK

FAMILIEVRIENDELIJKE WORKSHOPS

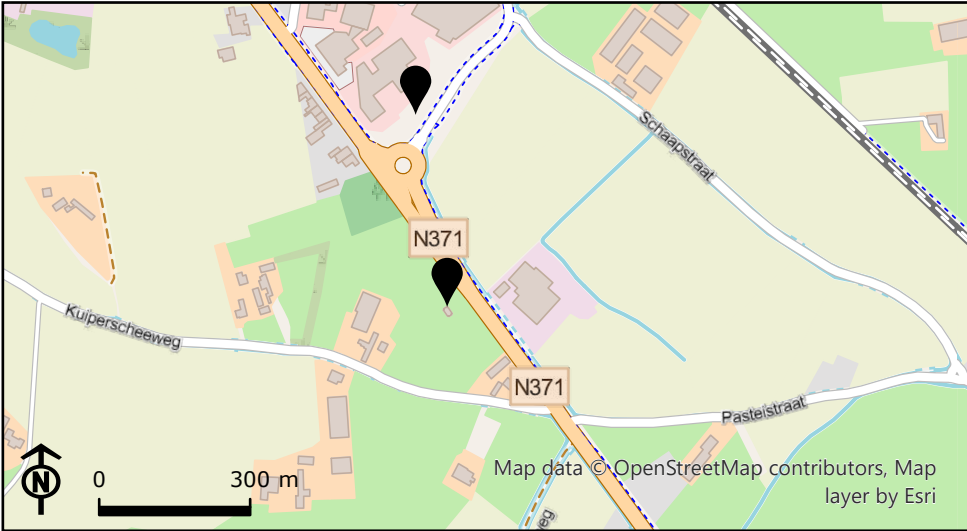
INFO

www.belleepoquecentrum.be
belle.epoque@blankenberg.be
050 636 640

ORGANISATIE

Lokaal bestuur Blankenberge (Belle Epoque Centrum en Jeugdendienst) i.s.m. Kring Officieren Blankenberge, het Verband der Reservisten der Deutschen Bundeswehr e.V. Kreisgruppe Bergisch Gladbach en de heer Johan Ryheul.

BLANKENBERGE

STÜTZPUNKT BLANKENBERGHE MOLE (WO II)

Gids en mini-expo

Deze geschutsbunker in regelbau 680 ligt nabij de bistro Zee-Zee. Het is een restant van het Steunpunt (Stp) Blankenberghe Mole, dat de haven verdedigde.

De bunker was uitgerust met een antitankkanon dat de havengeul in oostelijke richting flankeerde. De geschutsbunker is goed bewaard. Het bunkertype is uniek voor de hele Noordzeekust.

De stadsgids geeft je graag uitleg.

WANNEER

10:00 – 12:00 en van 13:00 – 18:00.

INSCHRIJVEN

Mail naar belle.époque@blankenberghe.be
of bel naar 050 636 640

LOCATIE

Wenduinse Steenweg 15, 8370 Blankenberghe
De bunker bevindt zich ter hoogte van Bistro Zee-Zee en de toegang tot het Westerstaketsel.

Vanop de Wenduinse steenweg ga je te voet de helling of trap op.

GPS: 51,3120° - 3,1118

NIET ROLSTOELTOEGANKELIJK

INFO

www.belleépoquecentrum.be
belle.époque@blankenberghe.be
050 636 640

ORGANISATIE

Lokaal bestuur Blankenberghe i.s.m.
de stadsgidsen.

BREDENE

VUURLEIDINGSPOST STÜTZPUNKT BRUCHMÜLLER OF GOLTZ (WO II)

Gidsen geven doorlopend uitleg

Deze observatie- en vuurleidingspost is het enig dat nog rest van de spoorwegbatterij E690.

Het bunkercomplex bestond uit een veertigtal constructies. Het was uitgerust met 3 zware kanonnen. De observatie- en vuurleidingsbunker bestaat uit de observatieruimte, de rekenkamer, de radiokamer en het manschapenverblijf.

De bunkers van batterij E690, batterij 'Stützpunkt Bruchmüller en Stp Goltz', werden vanaf eind 1941 gebouwd ter bescherming van de torpedobootbasis in Oostende. De waarnemers in de bunker stuurden de 3 spoorwegkanonnen aan, die via een spoorweg verbonden waren met het station van Oostende.

Tussen 1942 tot 1943 werden er een 30-tal bunkers (Regelbau 500 - 600) toegevoegd. Er werden ook minder stevige VF-bunkers (Veldmässige Ausbau) gebouwd. Deze bunkers hadden een muurdikte van minder dan 2 meter. Er waren ook Wellblech bunkers met een rond dak in golfplaten, luchtafweergeschut (Flak) en een zoeklicht.

Twee gidsen staan doorlopend voor je klaar. Je komt meer te weten over de observatie- en vuurleidingsbunker en de andere verborgen bunkers. Ook WO I komt aan bod. Wist je dat er ook toen een observatiebunker op deze plek lag? Deze observatiebunker (Katsbach) gaf inlichtingen door aan de meer landinwaarts gelegen WO I-batterij Deutschland.

WANNEER

Van 10:00 tot 12:00 en van 13:00 tot 18:00.
Rondleiding met gids om de 30 minuten
(duur rondleiding: 30 min.).

INSCHRIJVEN NIET NODIG

NIET ROLSTOELTOEGANKELIJK

LOCATIE

Toegangsweg via de duinen langs de Koninklijke Baan (N34) ter hoogte van de tramhalte 'Bredene-aan-Zee'. Neem de eerste afslag links en ongeveer 100 m verder een trap naar rechts, doorheen het zand.

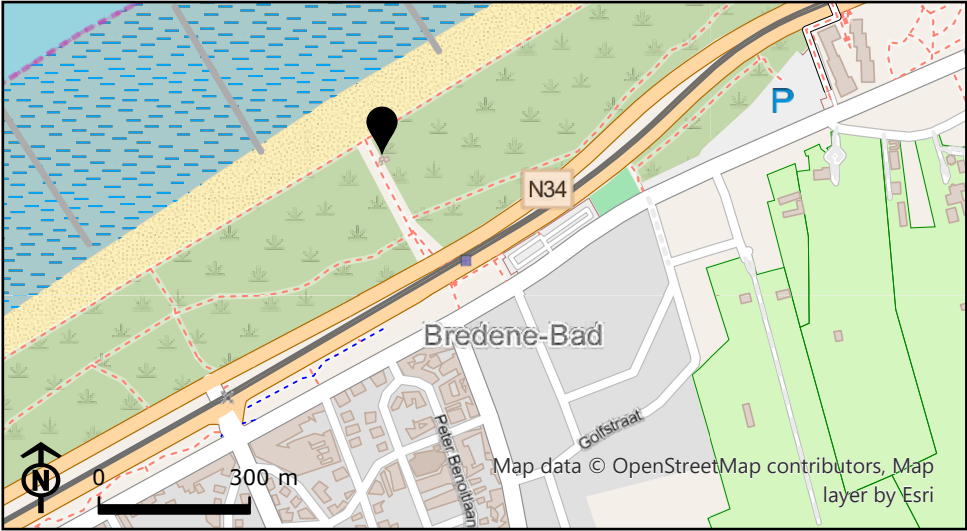
GPS: 51,2497° - 2,9604°

INFO

www.visitbredene.be
toerisme@bredene.be
059 56 19 70

ORGANISATIE

Lokaal bestuur Bredene, dienst Toerisme
i.s.m. hoofdguids Joseph Stroobant.

© Kertjin Van der Cruyssen

BREDENE

BUNKERS EN RELICTEN UIT WO I EN WO II

Fietskaart 'Vrede na WO II'

Fiets, op basis van een fietskaart, langs verschillende constructies uit WO I en WO II. De kaart geeft je meer informatie aan de hand van foto's en tekst. De 36 nummers op de kaart verwijzen naar de locaties van de bunkers.

De fietskaart 'Vrede na WO II' werd ontwikkeld door Toerisme Bredene, in samenwerking met hoofdgidjs Joseph Stroobant. Het parcours is net geen 30 km lang. Het neemt je mee langs verschillende restanten uit WO I en WO II. Je passeert zowel bunkers als oorlogsgraven.

De kaart kan je gratis verkrijgen aan de onthaalbalie van het Meeting- en Eventcentrum (MEC) Staf Versluys. Er liggen ook een aantal fietskaarten klaar aan Steunpunt Bruchmüller of Goltz (zie hiervoor op p. 10). Na de Bunkerdag kan je de fietskaart nog steeds verkrijgen in het MEC Staf Versluys.

WANNEER

Doorlopend van 10:00 tot 16:00 (duur: 1,5 uur).

INSCHRIJVEN NIET NODIG

ROLSTOELOEGANKELIJK

De fietstocht is haalbaar met een rolstoelfiets.

LOCATIE

Startpunt: Meeting- en eventcentrum (MEC)
Staf Versluys.
Kapelstraat 76
8450 Bredene

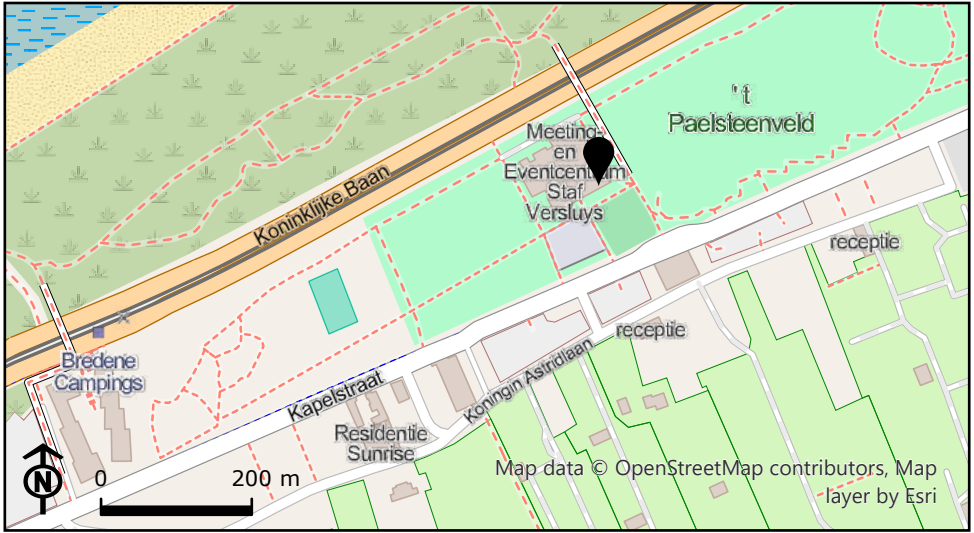
GPS: 51.2497°, 2.9604°

INFO

www.uitinbredene.be
toerisme@bredene.be
059 56 19 70

ORGANISATIE

Lokaal bestuur Bredene, dienst toerisme,
i.s.m. hoofdgidjs Joseph Stroobant.

DAMME

HOLLANDSTELLUNG (WO I)

Gids bij mitrailleurpost met hefkoepel

De Hollandstelling is de verdedigingslinie langs de Belgisch-Nederlandse grens, die vanaf 1916 aangelegd werd door Duitse troepen (WO I). Langs de Zeedijk in Lapscheure kan je een observatiepost, een bunker met hefkoepel (begin 1917) en enkele bunkers van het Stützpunkt Gustav bezoeken. De gids geeft je meer duiding.

De mitrailleurpost met hefkoepel dateert uit 1917 en is ingegraven in de Zeedijk. De kern van de bunker bestaat uit een ronde schacht met een stalen geheel onder de pantserkoepel. De stalen onderdelen zijn nog bewaard. Het met gras begroeide dak is een stille getuige van de camouflage technieken in de Grote Oorlog.

Fietsers kunnen deelnemen aan de fietsroute van Visit Damme. De route is 33 km lang en brengt je langs heel wat plaatsen met stille getuigen van de uitgestrekte Hollandstelling.

© Keen Himpe

WANNEER

Doorlopend van 10:00 tot 18:00.

INSCRIVEN

Je hoeft je niet in te schrijven.

TOEGANKELIJKHEID

Niet toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

LOCATIE

De 3 bunkers zijn gelegen op de Zeedijk z/n, 8340 Lapscheure.

Observatiepost: vanuit het centrum van Lapscheure langs de Hoogstraat, op het einde naar links (Groenendijk); na 600 m naar links (Kaleshoek). Op het einde naar links (Zeedijk). Ongeveer 1200 m verder aan de rechterkant. GPS: 3.3732944°E, 51.2862122°N

Mitrailleurpost met hefkoepel:

vanuit het centrum van Lapscheure langs de Hoogstraat, op het einde naar links (Groenendijk); na 600 m naar links (Kaleshoek). Op het einde naar links (Zeedijk). Ongeveer 150 m verder aan de rechterkant. GPS: 3.3668364°E, 51.2924913°N

Stützpunkt Gustav: vanuit het centrum van Lapscheure langs de Hoogstraat, op het einde naar rechts (Groenendijk - Pannepolderstraat); na 400 m naar links (Zeedijk). Ongeveer 1 km volgen. GPS: 3.3632124°E, 51.3014825°N

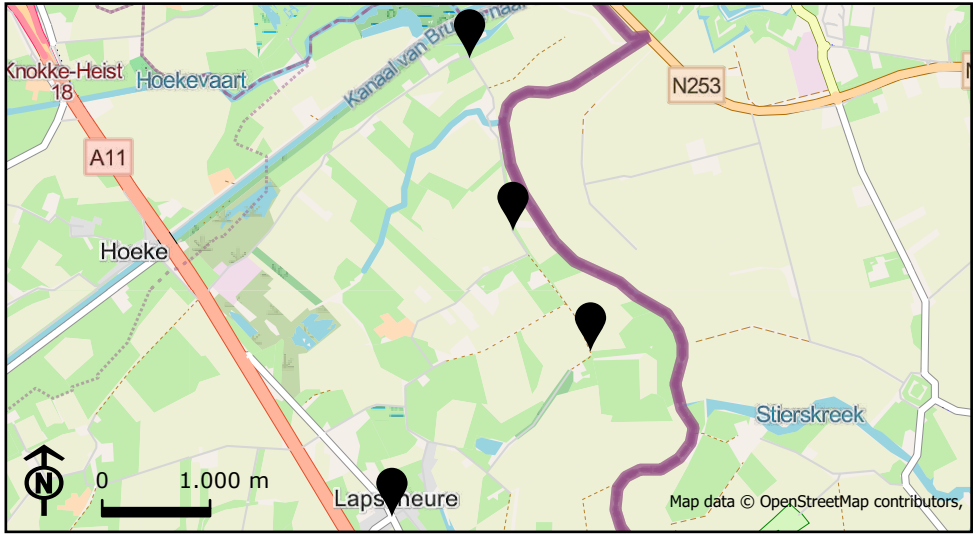
Start fietstocht: centrum Lapscheure
GPS: 3.356744°E, 51.277599°N

INFO

www.visitdamme.be
jan.hutsebaut@damme.be

ORGANISATIE

Lokaal bestuur Damme.

DESSEL

SITE ROND DE OBSERVATIEBUNKER E13BIS (WO II)

Bunkerwandeling met of zonder gids

Deze oeverbunker uit het Interbellum maakte deel uit van de Belgische Grensstelling aan het kanaal Dessel-Schoten. De bunker is groter dan een standaard oeverbunker en was voorzien van een periscoop. Ook de omgeving is meer dan de moeite waard. Je vindt er een panoramische toren met zicht op de kanalen en bunkers, een reconstructie van een originele loopgraaf en restanten van communicatieschachten.

Schrijf je in voor een gratis bunkerwandeling met gids om 9:30 (inschrijven is verplicht). Individuele bezoekers kunnen doorlopend de bunkerwandeling volgen, zonder gids. Volg de wegwijzers en ontdek de loopgraven en bunkers. Op 4 juni om 14:00 staat er een speciale rondleiding voor kinderen gepland.

Op Bunkerdag kan je met je gezin 'Op stap met Sergeant Gilbert', een Belgische sergeant die deelnam aan de strijd bij de Desselse bunkers en kanalen. Aan de hand van een kindvriendelijke brochure leer je meer over bunkers, loopgraven en het dagelijks leven als soldaat in oorlogstijd. In de bezoekersruimte van de Sas4-toren staat een vitrinekast met authentieke objecten die de rode draad vormen doorheen de wandeling. Meer info over deze voorwerpen kan je vinden op de gratis Erfgoedapp (erfgoedapp.be).

WANNEER

Bunkerwandelingen met gids om 10:00 en 13:00 (duur: 2 uur).

Individuele wandeling en 'Op stap met Sergeant Gilbert' van 10:00 tot 18:00 (doorlopend).

Extra: rondleiding voor kinderen op zaterdag 4 juni om 14:00 en om 16:15.

INSCHRIJVEN NOODZAKELIJK

Inschrijven is noodzakelijk voor de bunkerwandeling met gids: via www.molsegidsenkring.be, maar niet nodig voor de individuele bunkerwandeling.

ROLSTOELTOEGANKELIJK

LOCATIE

Vertrek en eindpunt wandeling bij Sas4-toren, Nieuwedijk 72Z, 2480 Dessel.

GPS: 51.2347°, 5.1635°

INFO

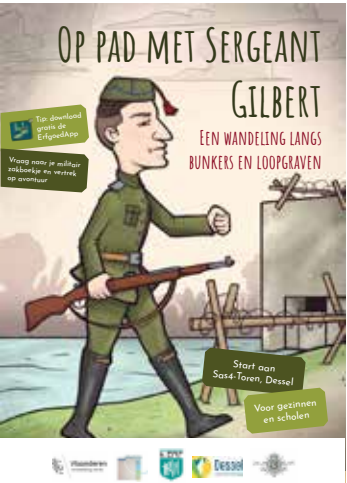
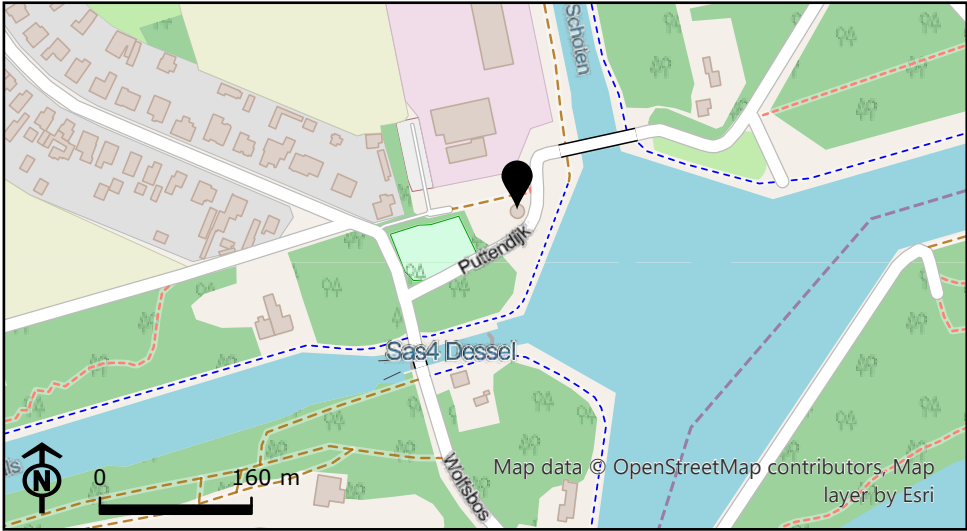
www.molsegidsenkring.be

<https://www.dessel.be/sergeantgilbert>

ORGANISATIE

Lokaal bestuur Dessel, Molse Gidsenkring en BattlefortheLocks.

HAACHT

ANTITANKGRACHT EN SLUISBUNKER H4 (WO II)

Rondleidingen, re-enactment, fiets- en wandelroute

De Belgische gevechtstankgracht H4 deed dienst als bewaking van de sluis tussen de Dijle en de antitankgracht (ATG-gracht).

De betonnen muur uit 1939 (bij de gracht) is meer dan 3 kilometer lang en 3 meter hoog.

De antitankgracht maakte deel uit van de KW-lijn: de hoofdweerstandstelling Koningsshoikt - Waver (met verlenging naar Namen). In de jaren 1930 was dit belangrijk voor het Belgische verdedigingssysteem. Op het infobord vind je een foto van de originele beschildering van de bunker. Verder vind je er een volledig gerestaureerd Cointet-element, een antitankhindernis die ook 'Belgische poort' genoemd werd. Er stonden er heel wat aan elkaar geschakeld opgesteld, langs de KW-linie.

Een gids in uniform leidt je rond in de bunker en bij de antitankgracht. Tijdens de rondleiding zie je restanten van loopgraven en schuttersputten. Breng ook een bezoek aan de kampsite met re-enactors en voertuigen. Wie wil kan de bewegwijzerde fietsroute 'Bunkers Binnenste Buiten' volgen. Of combineer erfgoed en natuur met de bewegwijzerde 'Bunker wandelroute' van 6,8 km. Je wandelt langs verschillende bunkers en de antitankgracht. Een aanrader voor families!

WANNEER

Doorlopend van 10:00 tot 18:00.
Ontbijtcafé om 8:00.

Extra: War & Army café met muziek op zaterdag 4 juni vanaf 18:00.

INSCHRIJVEN NIET NODIG

DEELS ROLSTOELTOEGANKELIJK

Onthaalsite Dijk van de Dijle is rolstoeltoegankelijk van de Oude Hansbrug tot de antitankgracht. De bunker en de wandeling zijn niet rolstoeltoegankelijk.

LOCATIE

Dijk van de Dijle, Onthaalsite Antitankgracht, Roostweg z/n, 3150 Haacht.

Met de auto: parkeren kan in de Hansbrugweg of de Wilde Heide. In de Roostweg en op de site zelf geldt een parkeerverbod.

Met de fiets: ter hoogte van de Hansbrug verlaat je de Keerbergsesteenweg naar de Dijledijk (richting Werchter). Via de onthaalsite Dijk van de Dijle kom je aan de bunker. Er zijn fietsrekken voorzien.

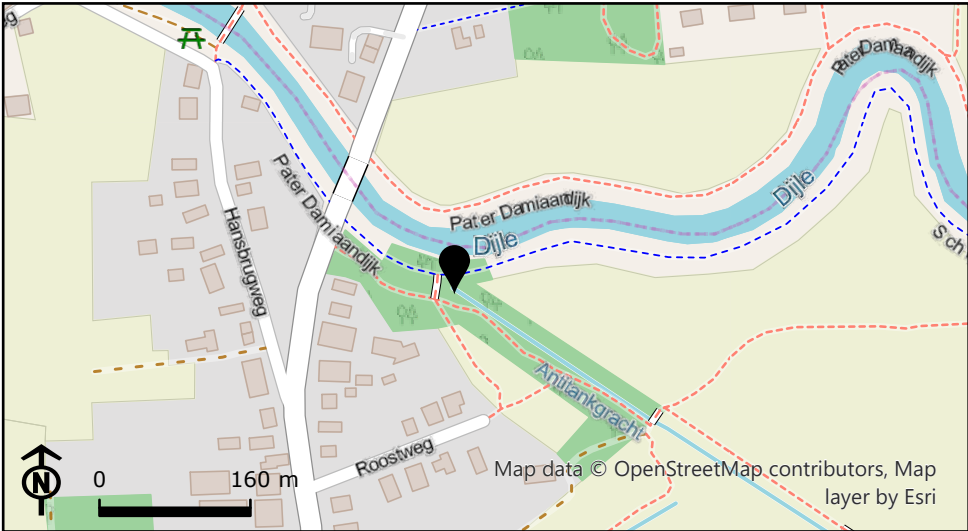
GPS: 50,9848° - 4,6440°

INFO

toerisme@haacht.be
016 26 94 18

ORGANISATIE

Lokaal bestuur Haacht i.s.m. vzw Ho8 en WinAr.

IEPER

JOHN MCCRAE BUNKER (WO I)

Rondleiding over het leven en werk van dichter John McCrae

Met In Flanders Fields werd het meest beroemde gedicht uit de Eerste Wereldoorlog geschreven. Het is onlosmakelijk verbonden met de gruwel in de Westhoek omstreeks 1914-18.

John McCrae schreef zijn wereldberoemde gedicht in de bunker nabij Essex Farm. Arts McCrae liet hier een schuilplaats uitgraven om de eerste gaslachtoffers in 1915 te verzorgen. Enkele dagen later ontstond zo het Essex Farm Cemetery. McCrae stierf in 1918 en ligt begraven in Wimereux bij Boulogne (Frankrijk).

Bezoek de bunker van John McCrae en luister naar de verhalen over het leven en het werk van deze beroemde dichter/arts.

WANNEER

Doorlopend van 10:00 tot 17:00.

INSCHRIJVEN VÓÓR 5 JUNI

www.toerisme-ieper.be/bunkerdag

ROLSTOELTOEGANKELIJK.

LOCATIE

Diksmuidseweg z/n
(bunker nabij Essex Farm Cemetery)
8900 Ieper

Diksmuidseweg z/n (bunker nabij Essex Farm Cemetery), 8900 Ieper.

Diksmuidseweg (N369) van Ieper naar Diksmuide, net voor de brug aan de N38 (Noorderring).

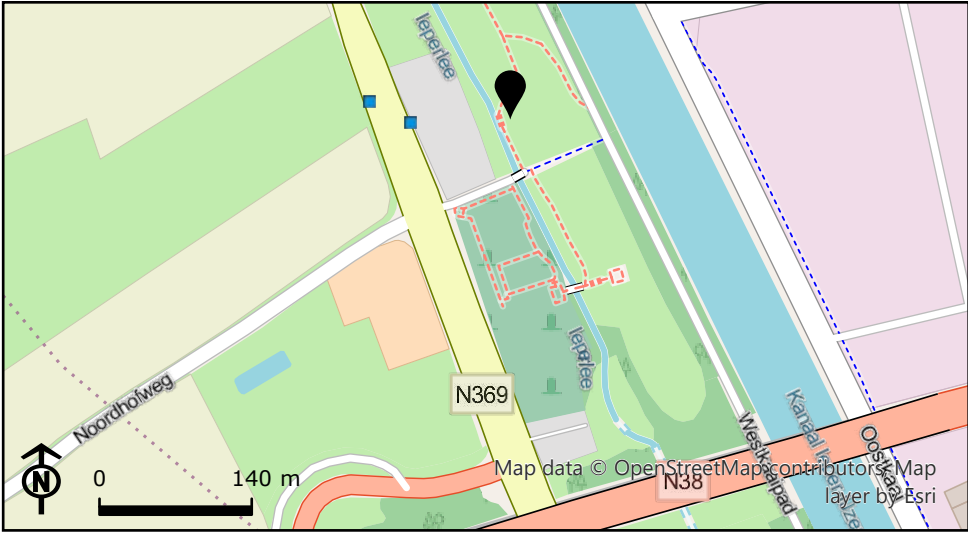
GPS: 50.8719°, 2.8730°

INFO

toerismebalie@ieper.be

ORGANISATIE

Toerisme Ieper

IEPER (ZILLEBEKE)

DUITSE MACHINEGEWEERBUNKER BELLEWAERDEBEEK (WO I)

Rondleiding met vertelgids

Deze Duitse machinegeweerbunker werd pas in 2020 blootgelegd en toegankelijk gemaakt. Ze ligt pal op de frontlijn van 1915-1917. De bunker werd gebouwd met de Britse vijand op gehoorafstand. Het ligt in het goed bewaarde landschap van de Bellewaerdebeek en de Bellewaerdehoogte. Er werd er hevig gevochten. Daar is het kraterbosje getuige van. De bunker ligt in de weide bij de gerestaureerde heropbouwbarak 'Barak de Vinck', op wandelafstand van het Hooge Crater Museum.

Een vertelgids neemt je vanaf het Hooge Crater Museum mee naar de bunker, langs het front aan de heuvelrug van Bellewaerde. Onderweg vertelt de gids over de hevige gevechten in 1915, de periode waarin de bunker gebouwd werd. De rondleiding is ook geschikt voor kinderen.

WANNEER

Rondleidingen om 10:00, 12:00, 14:00 en 16:00 (duur: 1 uur).

INSCHRIJVEN

<https://bellewaerts.be/product/05-06-bunkerdag/>

ROLSTOELTOEGANKELIJK.

LOCATIE

Start: Hooge Crater Museum, Meenseweg (N8) 467, 8902 Zillebeke. Parking aan het museum.

GPS: 50.848704, 2.941811

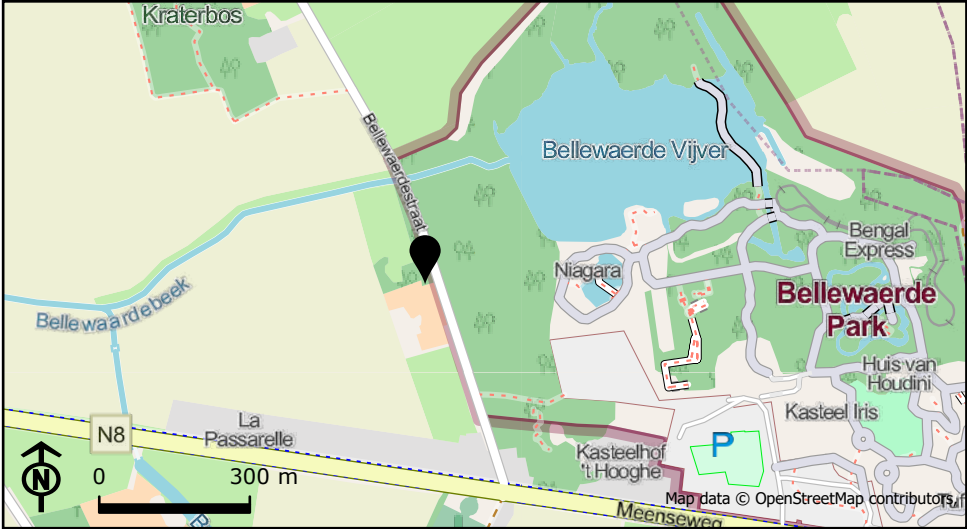
INFO

<https://bellewaerts.be/product/05-06-bunkerdag/>
info@hoogecrater.com

ORGANISATIE

Bellewaerts v.z.w. i.s.m. Hooge Crater Museum en Toerisme Ieper.

HEUVELLAND (KEMMEL)

COMMANDOBUNKER: ROTAR RADAR BUNKER (KOUDE OORLOG)

Rondleiding met gids

In de jaren vijftig van de vorige eeuw, in volle Koude Oorlog, bouwde België onder de Kimmelberg een geheime communicatiebunker voor de West-Europese luchtverdediging. De bouw van de bunker duurde ongeveer twee jaar.

Nog voor de bunker ook maar één dag functioneerde, werd ze onbruikbaar. Mede door de evolutie in de radartechnologie en de integratie van de Belgische luchtverdediging. In de jaren zestig werd de bunker heringericht. Ze kon als hoofdkwartier dienen, in geval van oorlog of oefening.

Een gids leidt je rond in deze zeldzame getuige van de Koude Oorlog in België.

WANNEER

Doorlopend rondleidingen van 10:00 tot 15:30 (duur: 120 min).

INSCHRIJVEN NOODZAKELIJK

webshopheuvellandtoerisme.recreatex.be/Exhibitions/Overview

NIET ROLSTOELTOEGANKELIJK

80 trappen tot aan de eerste verdieping.

LOCATIE

Lettingstraat 64, 8950 Dranouter.
Kemmel Dorp (Dries), richting Kemmelberg (Bergstraat), na 800 meter op je linkerkant.

GPS: 50.776588, 2.814573

INFO

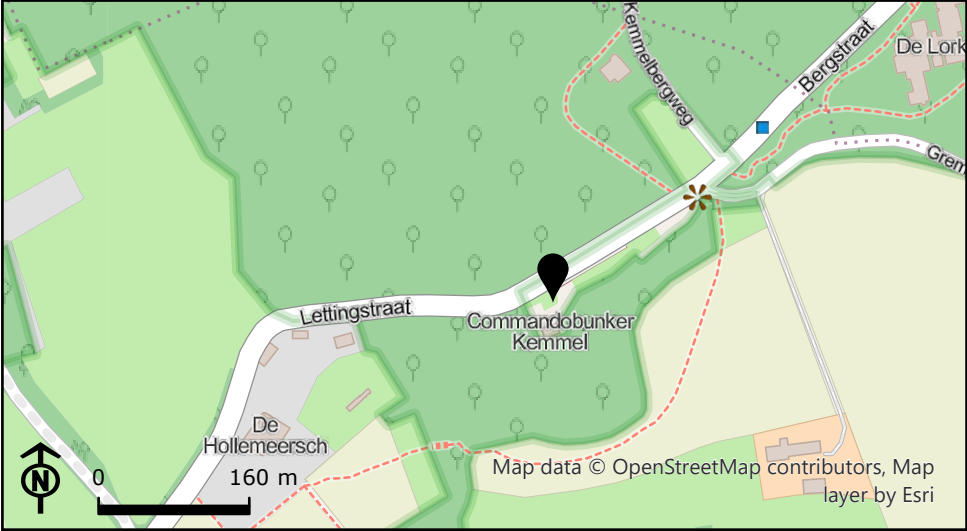
www.toerismeheuvelland.be/nl/commando-bunker-kemmel
toerisme@heuvelland.be
057 45 04 55

ORGANISATIE

Toerisme Heuvelland i.s.m. vzw VVV Heuvelland.

KNOKKE-HEIST

SINT-DONAASPOLDER | STUTZPUNKT DORA (WO I)

Rondleiding met gids

Het Fort Sint-Donaas werd in het begin van de 17de eeuw, tijdens de Godsdienstoorlogen, aangelegd. Samen met andere forten moest het de kanalen richting Brugge verdedigen. Ruim honderd jaar later, tijdens de Spaanse Successieoorlog, werd het fort verbouwd ter verdediging van het 'Nederlandse' grondgebied. Dit op basis van plannen van Menno Van Coehoorn.

Deze strategische plek werd tijdens de Eerste Wereldoorlog gebruikt in de Duitse grensverdediging. De bunkers van Steunpunt Dora maakten toen deel uit van De Hollandstelling. De Hollandstelling was een Duitse bunkerlinie langs de grens met Nederland, tussen Knokke en Vrasene. Deze sloot aan op de Antwerpse fortengordel.

De linie werd aangelegd omdat de Duitse legerleiding een aanval vreesde via de Schelde en het neutrale Nederland. Al in 1915 en 1916 bouwden de Duitsers een elektrische draad, de fameuze 'dodendraad', om de spionage- en smokkelactiviteiten, maar ook de vluchtelingen crisis onder controle te krijgen. De bunkers waren dus verbonden met een voor die tijd erg innovatieve prikkeldraadversperring.

De gids van Natuurpunt leidt je langs bunkers en verborgen natuurpracht. In de bunkers vind je heel wat planten- en diersoorten. Hij vertelt hoe erfgoed en natuur beschermd worden.

WANNEER

Start rondleidingen om 9:00, 10:30, 14:00 en 15:30 (duur: 80 min).

INSCHRIJVEN NODIG

Mail naar lucvanrillaer@telenet.be

NIET ROLSTOELTOEGANKELIJK

LOCATIE

Sint-Donaaspolder, Mostaerddijk 4, 8300 Knokke-Heist.

Vanaf de Ronde in Westkapelle: rij naar het noordoosten op de Dudzelestraat (N376). Neem op de rotonde de eerste afslag. Vervolg je weg naar de Hoekestraat, sla linksaf naar de Roden-Ossenstraat. Sla na 1,8 km. rechtsaf naar de Mostaerddijk. De bunkers op het fort liggen in een weide, die vanaf de openbare weg via een klaphekje toegankelijk zijn.

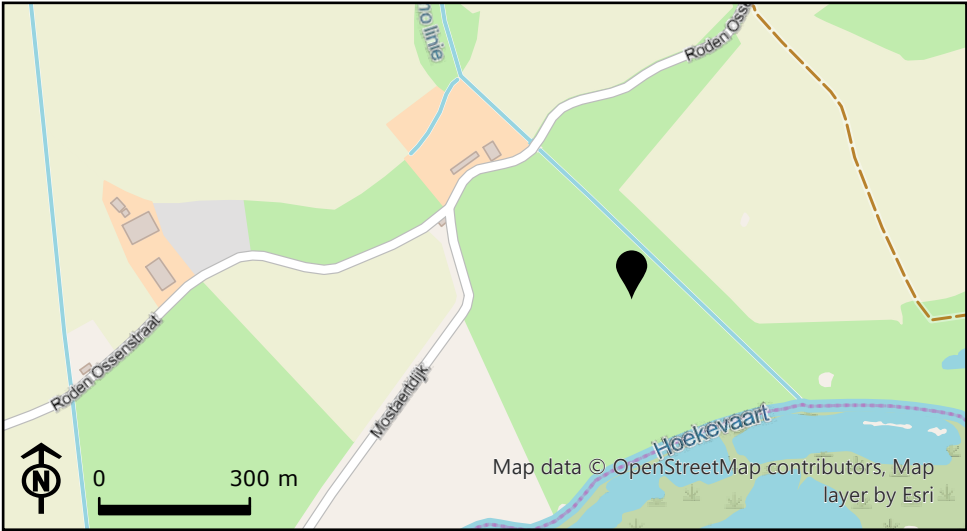
GPS: 51.3039881, 3.3609855

INFO

lucvanrillaer@telenet.be
050 62 35 69

ORGANISATIE

Atlantikwall Raversyde i.s.m. Natuurpunt Knokke-Heist.

KOKSIJDE

WEERSTANDSNEST WALDERSEE (WO II)

Een gids leidt je rond

Deze site werd in januari 2021 beschermd als monument. Ze is uitzonderlijk goed bewaard en erg representatief als weerstandnest binnen de Duitse Atlantikwall verdedigingslinie. Je vindt er typische infanteriewerken zoals geschutstellingen, mitrailleur- en observatieposten, stellingen voor antitankgeschut, bunkers en accommodatie voor manschappen.

Sommige structuren zijn zeldzaam. De geschutkazemat (type R612) overheerst en was in de Tweede Wereldoorlog voorzien van veldgeschut om de kust onder vuur te nemen. De verdedigingswerken stonden via de loopgraven met elkaar in verbinding.

Kom kennis maken met Waldersee. Een gids geeft doorlopend uitleg bij de bouw en de functie van de verschillende onderdelen.

WANNEER

Doorlopend uitleg, van 10:00 tot 17:30 (duur bezoek: 45 minuten).

INSCHRIJVEN NOODZAKELIJK

Schrijf je voor 3 juni in op:
www.koksijde.be/bunkerdag

NIET ROLSTOELTOEGANKELIJK

LOCATIE

Verzamelpunt: t.h.v. Surfclub Windekind, Zuidenwindhelling 1. In het verlengde van de Paardevisserweg vanaf de Albert I-laan, de N34, 8670 Oostduinkerke (Groenendijk).

GPS: 51°08'24,68"NB - 2°41'35,96"OL

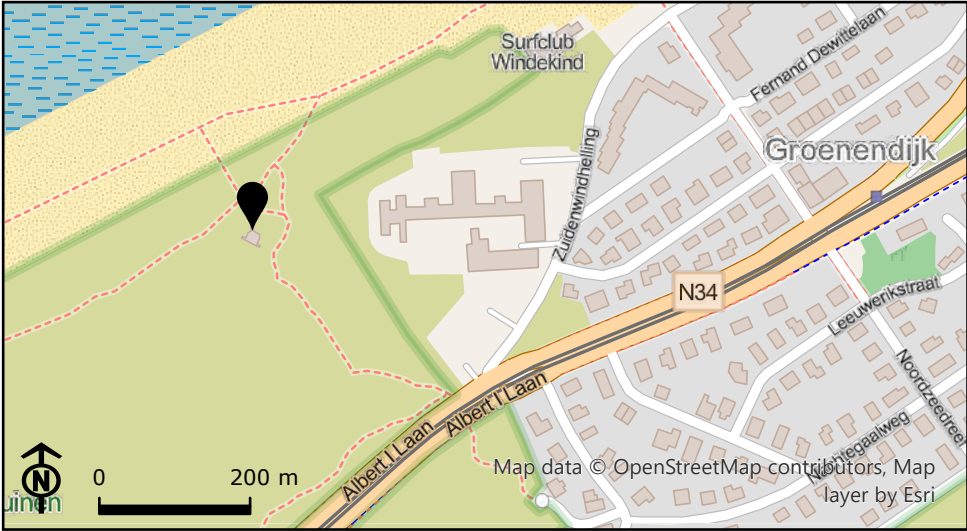
INFO

Cultuur@koksijde.be
058 53 34 40

ORGANISATIE

Lokaal bestuur Koksijde, dienst Cultuur & Erfgoed, i.s.m. Surfclub Windekind.

KOKSIJDE (WULPEN)

BELGISCHE BUNKERS HOF TER BOMMELAERE (WO I)

Een gids vertelt je meer

Tijdens de Eerste Wereldoorlog lag Hof ter Bommelaere net achter de derde lijn van de eerste Belgische verdedigingslinie. De hoeve diende als hoofdkwartier voor belangrijke officieren. Op het erf herken je twee Belgische commandobunkers. De binnenafwerking van de bunkers, met witte bepleistering en een uitgewerkte schouw, is fijn en zeldzaam voor de Eerste Wereldoorlog.

Een derde betonnen constructie staat in de weide en is vermoedelijk gelinkt aan een telefooncentrale. Een gids vertelt je alles over de bouw en het gebruik van de bunkers, die sinds 2011 beschermd zijn als monument.

© Vlaamse Gemeenschap, Hannelore Decondt

WANNEER

Uitleg om 10:00, 11:15, 14:00 en 15:30
(duur: 1 uur).

INSCHRIJVEN NOODZAKELIJK

Schrijf je voor 3 juni in op:
www.koksijde.be/bunkerdag

NIET ROLSTOELTOEGANKELIJK

LOCATIE

Allaertshuizenstraat 2, 8670 Wulpen
(Koksijde).

GPS: 2.7258760°E, 51.0998216°N

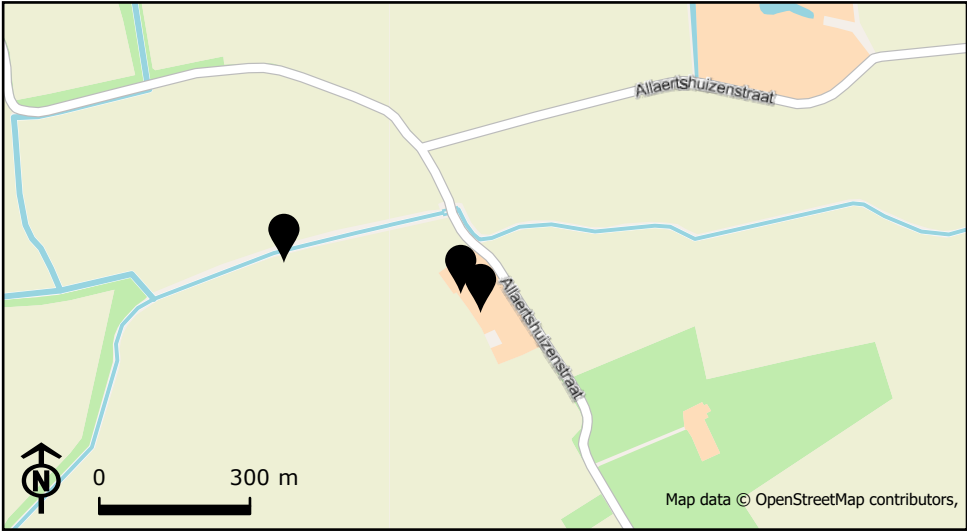
INFO

Cultuur@koksijde.be
058 53 34 40

ORGANISATIE

Lokaal Bestuur Koksijde, dienst Cultuur & Erfgoed

KORTEMARK (WERKEN)

VERBLIJFSBUNKER (WO I)

Een gids neemt je mee op de site

De bunker te Werken (op de grens met Edewalle) is één van de vele betonnen constructies die tijdens de Eerste Wereldoorlog door de Duitse bezetter werden gebouwd, langs de Flandern II Stellung. Dit was de laatste verdedigingslinie, opgetrokken in de loop van de jaren 1917 - 1918.

Aan de hand van kaartmateriaal, projecties en een maquette neemt gids Eric Kellens de bezoekers mee met 'Ghosts of the Past', een boeiend verhaal voor groot en klein.

WANNEER

Doorlopend uitleg door een gids, van 10:00 tot 18:00.

INSCHRIJVEN NIET NODIG

ROLSTOELTOEGANKELIJK

LOCATIE

Hogestraat 45, 8610 Werken (Kortemark).
Op het Werkenplein de Hogestraat inrijden.

GPS: 3.0007813°E, 51.0475974°N

INFO

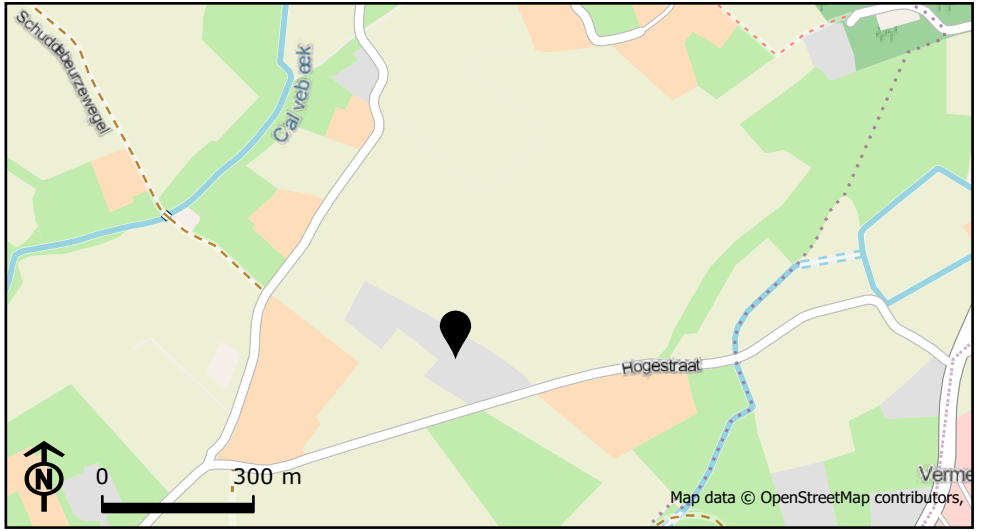
toerisme@kortemark.be

ORGANISATIE

Toerisme Kortemark

KORTEMARK (ZARREN)

ONDERGRONDSE CONSTRUCTIE (WO I)

Een gids geeft uitleg

Deze Duitse bunker uit 1917 bestaat uit gewapend beton en is bijna volledig ondergronds. De constructie is toegankelijk via trapjes.

De bunker was tijdens de Eerste Wereldoorlog vermoedelijk een schuil- of opslagbunker voor het nabijgelegen barakkencomplex. Er zijn geen schietopeningen. Na de oorlog werd er op de bunker een stal gebouwd. Het is één van de vijf bewaarde WO I-bunkers in Zarren.

Gids Jos Demaree vertelt je boeiende verhalen en weetjes. Hij begeleidt je rond de bunker.

WANNEER

Doorlopend uitleg door een gids, van 10:00 tot 18:00.

INSCHRIJVEN NIET NODIG

NIET ROLSTOELTOEGANKELIJK

LOCATIE

Esenstraat, tussen huisnummers 29 en 31, 8610 Zarren (Kortemark). Op het Zarrenplein de Esenstraat inrijden.

GPS: 2.9564714°E, 51.0161930°N

INFO

toerisme@kortemark.be

ORGANISATIE

Toerisme Kortemark

LANGEMARK-POELKAPELLE (SINT-JULIAAN)

KASERNE 2 GRAF HAESELER (WO I)

De gids vertelt je het verhaal

Kaserne 2 Graf Haeseler is een bovengrondse versterking. Vermoedelijk was het een hulp-post en een onderkomen voor troepen. Momenteel rest er nog 1 van de 5 kamers.

De voorgevel van de bunker heeft een dikte van 140 cm, het dak is op de dunste plaats 115 cm dik maar aan de achterzijde is het beton 'maar' 24 cm dik. De constructie werd voor het grootste deel afgebroken.

De boerderij, Pond Farm genoemd, en omgeving werden door de Britten veroverd op 21 juli 1917. In tegenstelling tot andere locaties moesten ze deze opnieuw prijsgeven. Drie weken later konden de Britten de versterkingen heroveren. Het 2/5de bataljon Lancashire Fusiliers verloor daarbij 500 man van de 593.

Je bezoek aan de bunker kan je combineren met een bezoek aan het Pond Farm Museum. Je kan er o.a. de replica van de MARK IV-tank bekijken.

WANNEER

Doorlopend uitleg door een gids, van 10:00 tot 18:00.

INSCHRIJVEN NIET NODIG

NIET ROLSTOELTOEGANKELIJK

LOCATIE

Roeselarestraat 7, 8920 Sint-Juliaan (Langemark-Poelkapelle).

Via de Brugseweg (N313) rijden, ter hoogte van het Canadian Memorial, richting Zonnebeke. Sla de 3e straat rechts af, de Roeselarestraat in.

GPS: 2.9465035°E, 50.8853620°N

INFO

depondfarm.be/nl
toerisme@langemark-poelkapelle.be
057 49 09 41

ORGANISATIE

Lokaal bestuur Langemark-Poelkapelle,
dienst Toerisme

LANGEMARK-POELKAPELLE (SINT-JULIAAN)

KASERNE 2 HERZOG ALBRECHT (WO I)

Een gids staat paraat

Kaserne 2 Herzog Albrecht is de grootste overblijvende betonnen constructie in Sint-Juliaan. Oorspronkelijk was hij zeker dubbel zo lang. Het linkerdeel, ongeveer 25 meter lang, was sterk beschadigd en werd na de oorlog afgebroken. Het resterende deel is nog goed 17 meter lang.

De constructie was een persooneelsbunker met smalspoor. Aan de achterkant is de gang voor het smalspoor te zien. Dit verbond het spoor aan de Brugseweg met Kaserne 1 en Kitchener's Wood.

Enkele honderden meters in noordwestelijke richting stond Kaserne 1 Herzog Albrecht.

WANNEER

Doorlopend uitleg door een gids, van 10:00 tot 18:00.

INSCHRIJVEN NIET NODIG

NIET ROLSTOELTOEGANKELIJK

LOCATIE

Peperstraat 20, 8920 Sint-Juliaan (Langemark-Poelkapelle).

Rij vanuit het centrum van Sint-Juliaan via de Brugse Weg richting Ieper. De eerste straat aan je rechterkant is de Peperstraat.

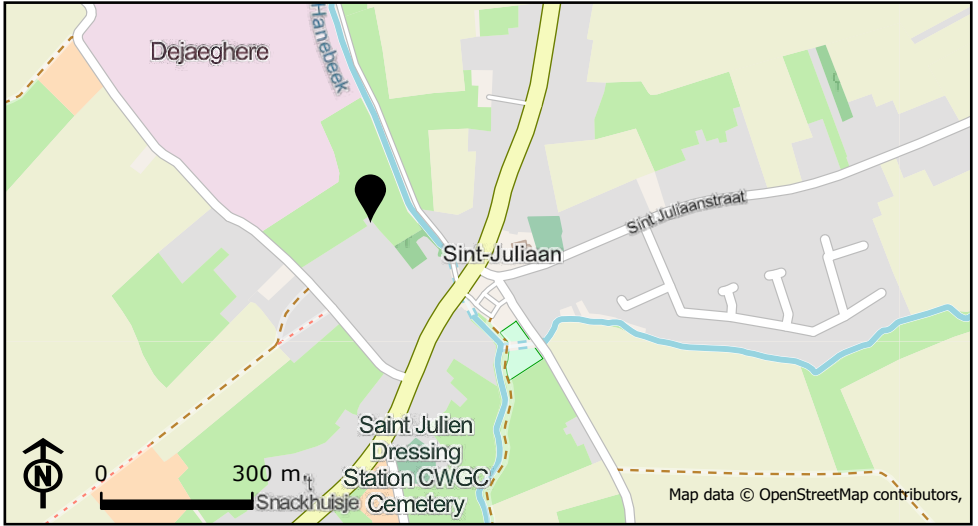
GPS: 2.9348934°E, 50.8905250°N

INFO

depondfarm.be/nl
toerisme@langemark-poelkapelle.be
057 49 09 41

ORGANISATIE

Lokaal bestuur Langemark-Poelkapelle,
dienst Toerisme

MIDDELKERKE (WESTENDE)

HKB WESTENDE PLAGE - STP SEYDLITZ (WO II)

Rondleidingen met gids

De eerste locatie, de Heereskustenbatterie (HKB) Westende Plage, heeft een vuurleidingsbunker met opschrift 'Camping Cosmos' (langs de Koninklijke Baan). Westende Plage was een complete landmachtbatterij, vergelijkbaar met de batterij aan de Kalkaartweg in Leffinge. Opmerkelijk aan Westende is dat ook de lichte constructies bewaard bleven. De duinen, waar de voormalige Camping Cosmos was, werden volledig heraangelegd. Een wandelpad verbindt de bunkers en een van de zes open geschutsbeddingen. Op de tweede locatie van de batterij, later Stützpunkt (Stp) Seydlitz genoemd, werden zwaardere bunkers gebouwd (o.a. Tobrukbunkers), nu grotendeels verzand. Deze locatie ligt dicht bij het Sint-Laureinsstrand. De nog goed zichtbare anti-tankmuur op het strand is een unicum in België. Beide sites waren tussen 10 en 12 september 1944 het toneel van verwoede gevechten bij de bevrijding van Westende door het Essex Scottish Regiment. De bunkers en de muur werden in 2007 beschermd.

WANNEER

Rondleidingen om 13:00, 14:00, 15:00 en 16:00 (duur: 1,5 uur).

INSCHRIJVEN NOODZAKELIJK

Schrijf je voor 1 juni in via: tickets.middelkerke.be

NIET ROLSTOELTOEGANKELIJK

LOCATIE

Vertrekplaats rondleidingen: Stp. Seydlitz: Strandlaan 1, 8434 Westende (parking voor Calidris). HKB Westende Plage bevindt zich langs de Koninklijke Baan richting Nieuwpoort, 200 m voorbij het kruispunt met de Strandlaan.

GPS: 2.7625903°E, 51.1642726°N

INFO

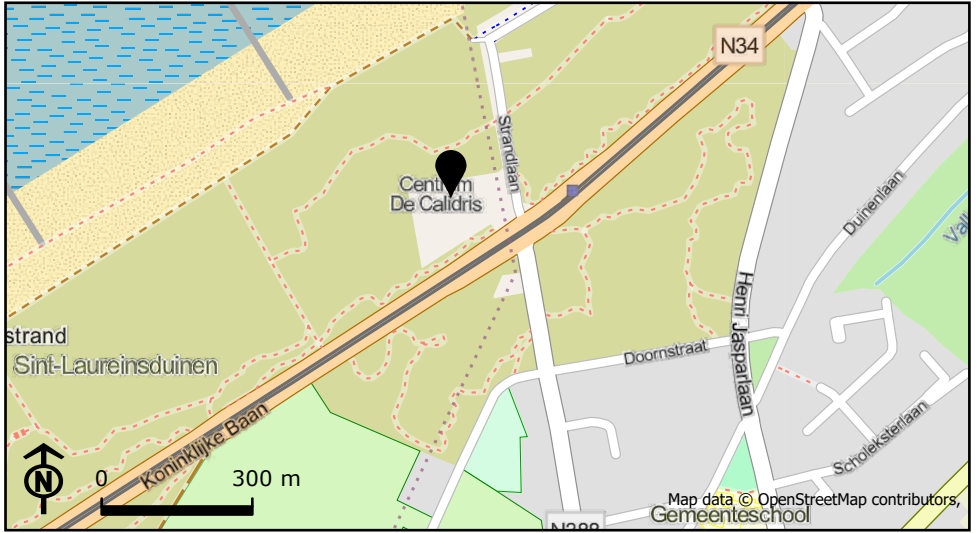
www.cultuurstek.be
cultuur@middelkerke.be

ORGANISATIE

Lokaal bestuur Middelkerke, Cultuurdienst

NIEUWPOORT

TILLY 2 WIDERSTANDSNEST (WO II)

Rondleidingen

Deze bunker, uit de Tweede Wereldoorlog, werd in 2014 toevallig ontdekt tijdens grondwerken onder het Koning Albert I-monument. De grondwerken gingen gepaard met de bouw van het bezoekerscentrum Westfront, dat bezoekers wil introduceren in de turbulente geschiedenis van de Grote Oorlog. Het ligt bij het sluizencomplex De Ganzepoot, dat een belangrijke rol speelde bij het onder water zetten van de IJzervlakte in oktober 1914. Hierdoor werd de Duitse opmars langs de kust gestopt.

Tijdens WO II werd het sluizencomplex omgeven en verdedigd door verschillende Widerstandsneste en Stützpunkte. De Duitse bunkers staan bekend als Tilly 1, 2 en 33. De bunker Tilly 2 kan onmiddellijk herkend worden als een Regelbau 6568-bunker, een personeelsbunker voor 15 man. Het bunkertype werd vanaf 1943 gebouwd langs de Atlantikwall. Op een zijmuur is Ost-W 019-252 geschilderd. De bunker maakt deel uit van Steunpunt Oostende West (019 is het nummer van het steunpunt, 252 het bunkernummer). Naast de ingang is 'St' te lezen, wat staat voor Ständige Ausbau. Deze bunker in gewapend beton is bestand tegen directe voltreffers en voorzien van gasdichte deuren. De muren en het dak zijn 2 m dik.

Je bezoekt de bunker onder begeleiding van een gids. Die vertelt je meer over de functie van de bunker en het dagelijks leven van de soldaten.

WANNEER

Rondleidingen om: 10:00, 11:00, 13:00, 14:00, 15:00, 16:00 en 17:00.

INSCHRIJVEN NOODZAKELIJK

Reserveren voor 22 mei via:
www.nieuwpoort.be/bunkerdag

NIET ROLSTOELTOEGANKELIJK

LOCATIE

N380/Sluizen, 8620 Nieuwpoort.
De bunker ligt onder het Koning Albert I-monument aan de kant van de sluizen, aan de achterkant van het bezoekerscentrum Westfront, bij de ingang van de schietclub.

GPS: 51,1365° - 2,7562°

INFO

cultuur@nieuwpoort.be
058 79 50 00

ORGANISATIE

Lokaal bestuur Nieuwpoort

NIEUWPOORT (RAMSKAPELLE)

MITRAILLEUR- EN OBSERVATIEPOST STATION RAMSKAPELLE (WO I)

Fietstocht en stationscafé

Op Bunkerdag komt het oude station van Ramskapelle terug tot leven. Ontdek meer over het verhaal van het station van Ramskapelle, het gebouw en de functie ervan tijdens de Eerste Wereldoorlog. Deze bunker werd tijdens WO I in de ruïne van het oude stationsgebouw van Ramskapelle gebouwd. De bunker was onderdeel van de Belgische 1e linie.

Speciaal voor Bunkerdag zal het stationscafé geopend zijn voor bezoekers. Je kan er sinds lang nog eens een treinticket kopen. Met dit treinticket kan je met de fiets op 'Bunkertocht'.

WANNEER

4 en 5 juni, van 10:30 tot 18:00.

INSCHRIJVEN NIET NODIG

NIET ROLSTOELTOEGANKELIJK

LOCATIE

Hemestraat 22-30, 8620 Ramskapelle (Nieuwpoort).

GPS: 2.7677955°E, 51.1107101°N

INFO

www.facebook.com/TNTOnTourNieuwpoort/

ORGANISATIE

The Newport Times 'on tour'

OOSTENDE

BATTERIJ DE HALVE MAAN (WO II)

Rondleidingen

Maak een begeleide wandeling doorheen dit unieke bunkercomplex, op de Oosteroever van Oostende. Het waardevolle natuurgebied is normaal niet toegankelijk voor het publiek, maar wordt op Bunkerdag toch opengesteld.

De batterij Halve maan werd tijdens de Tweede Wereldoorlog ingericht door de Duitsers, het is de enige nog bewaarde FLAK-site in België, een bunkercomplex voor luchtafweer (Flugabwehrkanone of FLAK). De bewaard gebleven manschapenbunker (R656), een commandobunker, een machinegeweeerbunker, verschillende observatieposten, een flankeringsbunker en verschillende bakstenen gebouwen zijn uniek. Het werd gebouwd op een vroeg-17de-eeuws verdedigingswerk dat teruggaat op het Beleg van Oostende (1601-1604). Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd hier de Duitse batterij Eylau gebouwd, maar daar blijft weinig van over.

Speciaal voor Bunkerdag leiden gidsen je rond op deze bijzondere plek.

WANNEER

Rondleiding (buiten) om 10:00, 11:00, 13:00, 14:00, 15:00, 16:00 en 17:00 (duur: 1 uur).

INSCHRIJVEN NOODZAKELIJK

Reserveer via het formulier op de website: <https://www.raversyde.be/nl/evenementen>

NIET ROLSTOELTOEGANKELIJK

LOCATIE

Batterij De Halve Maan, toegangsweg langs de Staketselstraat nabij de vuurtoren op de 'Oosteroever', 8400 Oostende.

Parkeertip: Maritiem Plein.

GPS: 2.9261512°E, 51.2365162°N

INFO

www.raversyde.be

info@raversyde.be

ORGANISATIE

Provinciedomein Atlantikwall Raversyde en Atlantikwall Belgium – A.W.B.

Batterij de Halve Maan

Batterij Hundius

OOSTENDE

VUURLEIDINGSBUNKER VAN BATTERIJ HUNDIUS (WO II)

Rondleidingen Marinekadetten

Op de Oosteroever, op een boog-scheut van het centrum van Oostende, bevindt zich één van de best bewaarde bunkercomplexen aan de Belgische kust: de Duitse WO II-batterij Hundius (type 157).

Alle kanonnen van batterij Hundius werden aangestuurd vanuit deze vuurleidingsbunker (M17 Leitstand für mittlere und schwere Batterien). De bunker is na WO II in gebruik genomen door de Belgische marine als transmissiecentrum (communicatiecentrum) en bleef in gebruik tot 1978.

De Marinekadetten leiden je rond in de vuurleidingsbunker. Je kan er ook genieten van een drankje in de bar.

WANNEER

Doorlopend van 10:00 tot 18:00.

INSCHRIJVEN NIET NODIG

NIET ROLSTOELTOEGANKELIJK

LOCATIE

Vuurtorenweg z/n, 8400 Oostende.

Tussen Fort Napoleon en de Oostendse vuurtoren (de Lange Nelle).

Parkeertip: Maritiem Plein.

Vertrekplaats rondleidingen buiten: ingang vuurleidingsbunker

GPS: 51.238243, 2.932629

INFO

www.raversyde.be

info@raversyde.be

ORGANISATIE

Koninklijk Marine Kadettenkorps België vzw,
Afdeling Oostende

OOSTENDE

ATLANTIKWALL RAVERSYDE (WO I EN WO II)

Workshops, demonstraties, bunkersafari-fietstocht en theatervoorstelling Zwartzak

© Jean D'Hondt, Avelje D 2020

In Atlantikwall Raversyde duik je in twee wereldoorlogen. Na een bezoek aan Batterij Aachen, een WO I-bunkercomplex, ga je op verkenning in het WO II-bunkercomplex Batterij Saltzwedel-neu. Er zijn activiteiten voor jong en oud. Het belooft een boeiende mix te worden van erfgoed en cultuur.

Bunkersafari-fietstocht |

9:45 – 13:00 | Vertrek:

Nieuwpoortsesteenweg 636 (voor de radar)

Een gids leidt je langs verborgen natuurpareltjes, vertelt straffe verhalen uit het woelige verleden van het hinterland en passeert een aantal interessante bunkers zoals Steunpunt Seydlitz, Von Leeb of Bamberg. Nog nooit van gehoord? Geen nood, je ontdekt het tijdens de fietstocht. Onderweg geniet je van de natuurschone omgeving. De gratis fietstocht is 22 km (2,5 à 3 uur). Meebrengen: fiets, dorstlesser en versnaperingen.

Reserveer via het formulier op de website: <https://www.raversyde.be/nl/evenementen>

WANNEER

Atlantikwall Raversyde is doorlopend open van 10:00 tot 18:00 (laatste bezoek om 16:15).

RESERVEREN

Voraf inschrijven is niet nodig voor een vrij bezoek met workshops en demonstraties. Je moet wel inschrijven voor de voorstelling Zwartzak en de Bunkersafari-fietstocht. Reserveer via het formulier op de website: <https://www.raversyde.be/nl/evenementen>

DEELS ROLSTOELTOEGANKELIJK

Batterij Aachen (WO I) is toegankelijk voor rolstoelgebruikers mits begeleiding (helling van 11%). Batterij Saltzwedel-neu heeft trappen.

LOCATIE

Parking: Nieuwpoortsesteenweg 636, 8400 Oostende. Volg de wegwijzers naar de Atlantikwall Raversyde (5 min. stappen). Locatie bunkers Atlantikwall Raversyde: Duinenstraat 147, 8400 Oostende
Kusttram: stop 32, halte domein Raversijde

GPS: 51.238243, 2932629

INFO

www.raversyde.be
info@raversyde.be
059 70 22 85

ORGANISATIE

Provinciedomein Atlantikwall Raversyde

**LEGO Workshop | LEGO Club
Brickantiers met LEGO Masters Jan
en Julien | 10:00 tot 17:00
(duur: 10 min.)**

LEGO Masters Jan en Julien, bekend van het gelijknamige VTM-programma, geven een workshop. Kan jij hen helpen om loopgraven en gangen te bouwen? Jan en Julien geven je allerhande tips en tricks

**Demonstratie Radio Amateur Club
Oostende | 10:00 tot 17:00**

De Radio Amateur Club Oostende communiceert met andere radio amateurs over de hele wereld. Duik in de bijzondere wereld van de radio communicatie. Verwacht je aan demonstraties van radioverbindingen in morse, spraak,... Kom kennis maken met alle aspecten van deze hobby.

**Demonstratie historische verrekijkers | Binocular History Society |
10:00 tot 18:00**

Een expert van de Binocular History Society geeft een demonstratie van historische verrekijkers en vertelt je alles over deze bijzondere toestellen.

**Theatervoorstelling Zwartzak door
Wim Claeys | om 11:00 en 14:00
(duur: 75 min.)**

Wim Claeys vertelt, zingt en speelt Zwartzak. Een 'coming of age' waarin hij in zijn eigen verleden graaft. Opgegroeid als kind van een Oostfrontier en gekneet door het militante Vlaams-nationalisme blijkt de veertiger terug op zijn jeugd. Met weerzin, loutering en mildheid.

Tekst en spel: Wim Claeys, Gitaren: Ward Snauwaert.

Reserveer via het formulier op de website: <https://www.raversyde.be/nl/evenementen>

ZEDELGEM

VLOETHEMVELD | MUNITIEDEPOT EN KRIJGSGEVANGENKAMP

Rondleidingen

Eind 1944 besloot het Britse leger een krijgsgevangenkamp in te richten in het voormalige munitiedepot van Vloethemveld in Zedelgem. Deze was oorspronkelijk gebouwd door de Duitsers, tijdens WO I. Er verbleven tot 120.000 gevangenen. Het kamp verborgt een boeiend stuk lokale geschiedenis. Sommige depots fungeerden tussen de twee wereldoorlogen en na WO II ook als opslagplaats voor munitie.

Momenteel is de site eigendom van Agentschap Natuur en Bos. Het maakt deel uit van een beschermd natuurgebied en is erkend als Open Erfgoed.

Een gids neemt je mee op pad. Een unieke kans om dit 'verborgen' gebied te bezoeken. Schrijf je snel in want de plaatsen zijn beperkt.

WANNEER

Rondleiding om 10:00 en 14:00 (duur: 2,5 uur).

INSCHRIJVEN NOODZAKELIJK

Per mail info@vloethemveldvzw.be of telefonisch 050 288 330

NIET ROLSTOELTOEGANKELIJK

Breng aangepaste (regen-)kledij, wandelschoenen of laarzen mee (drassig bij nat weer). Geen honden toegelaten

LOCATIE

Vloethemveld, 8210 Zedelgem.
Vanuit Zedelgem dorp: richting Aartrijke, op de Diksmuidse Heirweg, voorbij de oude kazerne of POV (Provinciaal Opleidingscentrum).
Vertrekplaats: nieuwe parking POV/Vloethemveld. Ingang parking: nabij de antennemast.

GPS: N 51.1425° - O 3.1180°

INFO

www.vloethemveldvzw.be/activiteitenkalender

ORGANISATIE

Vloethemveld vzw i.s.m. lokale besturen Zedelgem, Jabbeke, Vlaamse Landmaatschappij (VLM) en Agentschap Natuur en Bos (ANB).

ZEDELGEM

WO I - BUNKERS

Bunkertocht met gids

Ga op bunkertocht doorheen Zedelgem. Je kan aansluiten voor één, twee of drie toelichtingen en 4 bunkers ontdekken. Er is genoeg tijd voorzien om je van de ene naar de andere locatie te verplaatsen met eigen vervoer (fiets of wagen). De bunkers bevinden zich op privéterrein en zijn daarom enkel toegankelijk op Bunkerdag. Je krijgt een unieke kans om deze relictten van dichtbij, en soms zelfs vanbinnen te bekijken, met de nodige historische toelichting.

Er liggen twee beschermde bunkers uit de Eerste Wereldoorlog langs de Zeedijkweg. De ene bunker maakt deel uit van een munitiedepot, de andere hoort bij het pionierspark van Loppem. Deze laatste was een depot van de Duitse genietroepen. Er werden grondstoffen en materialen voor het front opgeslagen.

Langs de Torhoutsesteenweg bevindt zich een bunker. Deze werd ten tijde van WO I tegen een hoeve aangebouwd.

Bij het station van Zedelgem werd tijdens WO I een bunker gebouwd, op de huidige parking van Café Breughelhof. Deze diende wellicht officieren die bij het station actief waren.

WANNEER

Toelichting bij elke bunker om 14.00, 14:45 en 15:30.

INSCHRIJVEN NOODZAKELIJK

Via tickets@zedelgem.be of 050 28 83 30. Per bunker dien je apart in te schrijven.

NIET ROLSTOELTOEGANKELIJK

LOCATIE

Zeedijkweg (z/n), 8210 Zedelgem (2 Duitse bunkers: pionierspark en munitiedepot)
GPS: 3.1794858°E, 51.1467016°N

Ruddervoordestraat 44, 8210 Zedelgem (WO I-bunker aan station, aan parking Café Breughelhof)
GPS: 3.1577944°E, 51.1328832°N

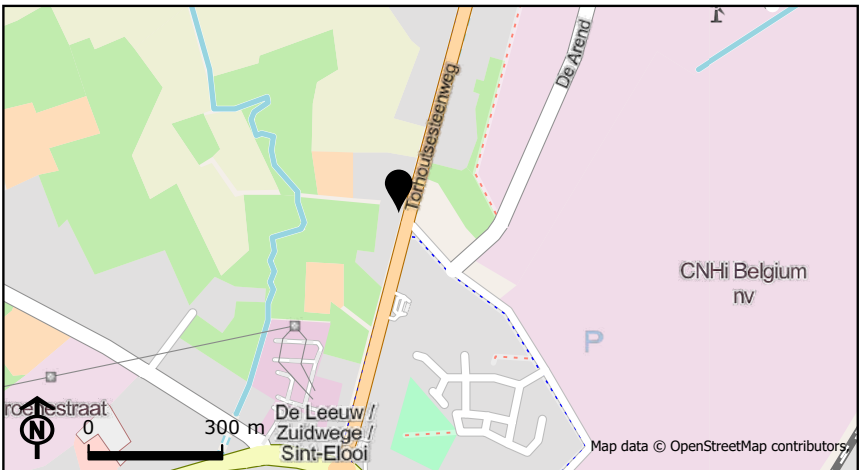
Torhoutsesteenweg 110, 8210 Zedelgem (bunker op privéterrein)
GPS: 3.1637304°E, 51.1260447°N

INFO

www.zedelgem.be/bunkerdag

ORGANISATIE

Lokaal bestuur Zedelgem i.s.m. Francis Devlamynck.

ZONNEBEKE (ZANDVOORDE)

COMMANDOBUNKER (WO I)

Rondleidingen en re-enactment

Deze Duitse commandobunker uit 1916 is uniek. Zo zijn het bouwjaar en de referenties gegraveerd in de bouwsteen (Erbaut/3.Komp./Arm.Btl. 27/1916). De commandobunker werd opgericht tussen de Tweede (22 april 1915 - 24 mei 1915) en de Derde Slag bij Ieper (7 juni 1917 - 6 november 1917).

De bunker lag achter het front, nabij een aanvoerroute van het pionierspark in Wervik naar het front. Deze liep o.a. langs de Meenseweg in Zandvoorde. Het geheel bestaat uit een noord-zuidgerichte L-vormige bouw met één bouwlaag. De bunker is volledig gesloten aan de westzijde (frontzijde) en open langs de oostzijde, waar de kamers uitgeven op een open ommuurde binnenplaats. Het omvat een uitspringende wachtpost en een stafblok aan de zuidzijde en een stafblok.

Gidsen leiden je rond en re-enactors evoceren het leven van de Duitse soldaat 'in rust'.

WANNEER

Van 9:00 tot 17:00, om het uur een rondleiding.

INSCHRIJVEN NIET NODIG

ROLSTOELTOEGANKELIJK

LOCATIE

Gaverstraat 2, 8980 Zandvoorde, Zonnebeke.
Weg Zandvoorde-Komen (Komenstaart), net buiten het centrum van Zandvoorde aan de rechterkant.

GPS: 2.9854691°E, 50.8087949°N

INFO

johandejonghe@hotmail.com

ORGANISATIE

GPS 1917 vzw i.s.m. SRD.

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

EUROPEAN
BUNKER DAY

In samenwerking met de volgende partners:

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

BRICKANTIERS

bredene
zie strand samen

Costenke
DE WAD
VAN ZEE

NIUWPOORT

m
middenlee

Zedelgem

kortemark
op jouw ritme

Living Inspired Water
in my District

Wor
Verstege
Verstege

POLDERRAND

UNIVERSITEIT
GENT

CANADA POLAND
WAR II
MUSEUM

